

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

क्रमांक : प्रले/एफडीटी/एफआय/९४, दिनांक : २३/०९/२०१९

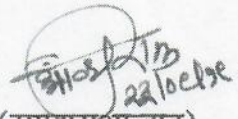
विषय : सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांवर
महानगरपालिका आयुक्तांचे निवेदन.

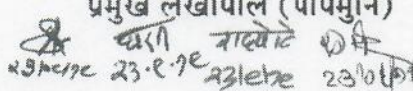
महानगरपालिका प्रशासनातर्फे प्रतिवर्षी आगामी वर्षाचे 'अर्थसंकल्पीय अंदाज' स्थायी समितीस सादर करतेवेळी चालू आर्थिक वर्षात महानगरपालिकेच्या विविध खात्यांनी केलेल्या उल्लेखनीय/वैशिष्ट्यपूर्ण कामगिरीबाबत तसेच आगामी वर्षात हाती घ्यावयाचे प्रकल्प/उपक्रम यांच्या रुपरेषेबाबत मान. महानगरपालिका आयुक्त, एका पुस्तिकेच्या (Budget Speech) स्वरुपात थोडक्यात 'निवेदन' सादर करतात.

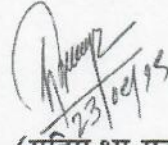
२. प्रमुख लेखापाल (वित्त) यांच्या स्वाक्षरीने महानगरपालिकेच्या खाते प्रमुखांना मार्गदर्शक सूचनेसहीत दरवर्षी परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते. मागील वर्षाचे परिपत्रक पृष्ठ क्र. प-१ ते प-४ येथे अवलोकनार्थ सादर केले आहे.

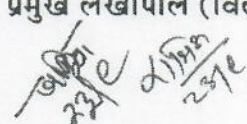
३. तदनुषंगाने प्रमुख लेखापाल (वित्त)/ प्रमुख लेखापाल (पापुमनि) यांच्या स्वाक्षरीने निर्गमित करावयाच्या परिपत्रकाचा पृष्ठ प-३५ ते प-४९ वरील मसुदा आपल्या अवलोकनार्थ सविनय सादर.

(सोबत:- मागील सन २०१९-२० च्या अर्थसंकल्पीय निवेदनाची नस्ती)

(रामदासआव्हाड)

प्रमुख लेखापाल (पापुमनि)

23/09/2019 23/09/2019

(प्रदिप भा.पडवळ)

प्रमुख लेखापाल (वित्त) प्र.

23/09/2019 23/09/2019

(प्रविण दराडे)
अतिरिक्त आयुक्त (प्रकल्प)
मा.महोदय,
23/09/2019
अति. आयुक्त (प्र)

AMC/PI 3061
Date - 23/09/2019

प्र.ले (वित्त)

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

क्र.प्रले/अर्थसंकल्प/एफआय/०६ दि. २३.०८.२०१९

मार्गदर्शक सूचना

२०१९-२०

विषय : सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांवर
महानगरपालिका आयुक्तांचे निवेदन.

महानगरपालिका प्रशासनातर्फे प्रतिवर्षी आगामी वर्षाचे 'अर्थसंकल्पीय अंदाज' स्थायी समितीस सादर करतेवेळी चालू आर्थिक वर्षात महानगरपालिकेच्या विविध खात्यांनी केलेल्या उल्लेखनीय/वैशिष्ट्यपूर्ण कामगिरीबाबत तसेच आगामी वर्षात हाती घ्यावयाचे प्रकल्प/उपक्रम यांच्या रुपरेषेबाबत मान. महानगरपालिका आयुक्त, एका पुस्तिकेच्या (Budget Speech) स्वरुपात थोडक्यात 'निवेदन' सादर करतात.

२. वरील बाब लक्षात घेऊन आगामी आर्थिक वर्ष २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजावर तयार करावयाच्या महानगरपालिका आयुक्तांच्या निवेदनात अंतर्भूत करण्यासाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट 'अ' मध्ये नमूद केलेल्या भारतीय राज्य घटनेच्या बाराव्या अनुसूचिनुसार महानगरपालिकेस नेमून दिलेल्या जबाबदाऱ्या (अनु क्रमांक १ ते १८) इतर आवश्यक बाबींच्या (अ.क्र.१९ ते ४८) अंमलबजावणी संदर्भात महानगरपालिकेच्या विविध खात्यामार्फत हाती घेण्यात आलेल्या उपक्रमाच्या अनुषंगाने खातेप्रमुखांनी आपल्या खात्याशी संबंधित असलेल्या माहिती संदर्भात संबंधित मान.अतिरिक्त आयुक्त यांच्याशी विचार विनिमय करून अंतिम करण्यात आलेली माहिती मराठीमध्ये तिच्या इंग्रजी भाषांतरासह संबंधित उपायुक्त व अतिरिक्त आयुक्त यांच्या मान्यतेने दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०१९ पर्यंत प्रमुख लेखापाल (वित्त) खात्याच्या अर्थसंकल्प विभागाकडे कृपया पाठविण्यात यावी. जेणेकरून सदर माहितीमध्ये वारंवार दुरुस्त्या टाळणे शक्य होईल व कामकाजास विलंब होणार नाही.

३. सदरची माहिती प्रमुख लेखापाल (वित्त) खात्याच्या अर्थसंकल्प विभागाकडे पाठविताना खालील महत्त्वाच्या बाबींवर विशेष लक्ष केंद्रीत करून पाठविणे आवश्यक आहे.

i) सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पावरील निवेदनाकरिता माहिती पाठविताना प्रत्येक खात्यातील सर्व उप विभागांची माहिती प्रत्येक उप विभागांकडून स्वतंत्रपणे न पाठविता संबंधित खाते प्रमुखांनी त्यांच्या खात्याची सर्वकष माहिती एकत्रितपणे सादर करणे आवश्यक आहे.

ii) सन २०१९-२० च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांवरील मान.आयुक्तांच्या निवेदनाची पुस्तिका तसेच मान.अतिरिक्त आयुक्त/ उप आयुक्त, खाते प्रमुख, सहाय्यक आयुक्त यांच्या बैठकांमध्ये मान.आयुक्तांनी दिलेले निर्देश व महत्त्वाच्या सूचना संदर्भित करून, त्यामधील आपल्या खात्याशी संबंधित असलेली आश्वासने / उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी राबविण्यात आलेल्या उपाययोजना

विषयानुरूप थोडक्यात नमूद कराव्यात. तसेच काही उद्दीष्टे व आश्वासने पूर्ण झाली नसल्यास त्याची समाधानकारक कारणे नमूद करावीत. सन २०२०-२१ चे निवेदन तयार करताना मागील वर्षाच्या निवेदनातील माहितीची कोणत्याही प्रकारे पुनरावृत्ती होणार नाही याची दक्षता घ्यावी व नव्याने हाती घेतलेल्या/घ्यावयाच्या कामांमुळे/प्रकल्पांमुळे जनतेला उपलब्ध होणाऱ्या सेवा-सुविधांचा उल्लेख करण्यात यावा.

- iii) अ.क्र. i) मधील बाबींव्यतिरिक्त जर मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ च्या कलम ६१ व ६३ नुसारच्या बंधनकारक व स्वेच्छाधीन कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी आपल्या खात्याने सन २०१९-२० मध्ये काही विशेष कामे पार पाडलेली असतील तर त्याबाबतची माहिती सुध्दा नमूद करण्यात यावी.
- iv) तसेच खात्याने सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पात प्रस्तावित केलेले सध्याचे / नवीन उल्लेखनीय प्रकल्प/उपक्रम याबाबतची माहिती अवश्य द्यावी.
- v) सदर माहिती संदर्भातील आकडेवारी दर्शविणारे माहितीचे तक्ते, आलेख व छायाचित्रे उपलब्ध असल्यास माहितीसह जोडण्यात यावेत.
- vi) शासनाच्यावतीने अथवा शासनाच्या निदेशांनुसार कार्यान्वित केलेली विशेष मोहिम/प्रकल्प राबविला असल्यास त्याबाबतची माहिती सादर करावी.
- vii) एखाद्या आपत्कालीन परिस्थितीत आपल्या खात्याने उल्लेखनीय कामगिरी बजाविली असल्यास त्याचादेखील उल्लेख करावा.
- viii) सदर माहिती मान. महानगरपालिका आयुक्तांच्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांवरील निवेदनाचा भाग असल्यामुळे ती थोडक्यात, मुद्देसूद, परिपूर्ण, सुबोध, अचूक असावी.
- ix) सदर माहितीची सॉफ्ट कॉपीसुध्दा (**Akruti DevPriya** या फॉन्टमध्ये) हार्ड कॉपीसोबत कृपया अर्थसंकल्प विभागाकडे सादर करण्यात यावी. तसेच सॉफ्ट कॉपी अर्थसंकल्प विभागाच्या ई-मेल आयडी aobudget.wssd@mcgm.gov.in वर पाठविण्यात यावी.
- x) आपल्या खात्याची माहिती जरी 'निरंक' असली तरी तसे या कार्यालयास विहित दिनांकापूर्वी /पर्यंत कळविणे आवश्यक आहे.

 प्रमुख लेखापाल (पापुमनि)
 23.09.2021

(वैयक्तिक)

परिशिष्ट 'अ'

सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पात खालील महत्वाच्या उद्दिष्टांवर विशेष लक्ष केंद्रित करण्यात येणार आहे :

भारतीय राज्य घटनेच्या १२ व्या अनुसूचिमध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या बाबी

१. शहर नियोजनासह नागरी नियोजन करणे.
२. इमारतीचे बांधणी भूमीच्या वापराचे विनियमन (Regulation) करणे.
३. आर्थिक आणि सामाजिक विकास नियोजन
४. रस्ते व वाहतूक आणि पूल
५. घरगुती, औद्योगिक आणि व्यापारी प्रयोजनाकरिता पाणी पुरवठा तसेच २४ X ७ पाणी पुरवठा करणे.
६. अ) सार्वजनिक आरोग्य जोपासणे, नागरी स्वच्छतेस प्राधान्य देणे आणि
ब) साफसफाई व घनकचरा व्यवस्थापनाबाबत योग्य ती खबरदारी घेणे.
७. अग्निशमन सेवेची दर्जोन्नती करणे.
८. शहर वन शास्त्र, पर्यावरणाचे संरक्षण आणि सजिवसृष्टी शास्त्राचा दृष्टीकोन इत्यादींना प्रोत्साहन देणे.
९. शासन निर्णयानुसार दिव्यांगांसाठी / गतीमंदासाठी अर्थसंकल्पात ५ टक्केची तरतूद करणे.
१०. गलिच्छ वस्ती सुधारणा आणि त्याची दर्जोन्नतीबाबत ठोस उपाययोजना करणे.
११. शहरी गरीब जनतेला पुरवावयाच्या सेवांमध्ये वाढ करणे, शहरातील दारिद्र्याचे उपशमन (Poverty Alleviation) करणे व समाजातील दुर्बलवर्गाचे हित संबंध जोपासणे.
१२. जुन्या उद्यानांचा विकास करणे, विकसित उद्यानांची दर्जोन्नती करणे / त्यांची जोपासना करणे, नव्याने विकसित झालेल्या प्रभागात उद्याने उभारणे, वीर जिजामाता भोसले उद्यान प्राणी संग्रहालयाचे आधुनिकीकरण करणे व खेळाची मैदाने उपलब्ध करून देणे.
१३. बृहन्मुंबई महानगरपालिका शाळांतील शैक्षणिक गुणवत्ता / दर्जांमध्ये सुधारणा करून, महानगरपालिका शाळांतील विद्यार्थ्यांची गळती थांबविण्याच्यादृष्टीने पाऊले उचलणे. तसेच संस्कृतिक व सौंदर्यविषयक दृष्टीकोनाचे प्रचालन करणे.
१४. दफन करणे आणि दफन भूमी; प्रेत दहन आणि स्मशान भूमी; आणि विद्युतदाहिनी अशा अत्यावश्यक सेवा पुरविणे.
१५. पशुंवरील कुरतेवर प्रतिबंध घालण्याकरिता कोंडवाडयाची सोय करणे.
१६. जन्म, मृत्यू नोंदीसह जीवनविषयक आकडेवारी तयार करणे.
१७. पावसाळयात रस्त्यावर पडणाऱ्या खड्ड्यांच्या समस्येवर कायमस्वरूपी उपाययोजना करण्यासाठी कृती आराखडा तयार करणे. तसेच रस्त्यावरील दिवे, वाहन तळ व स्तंभे आणि लोकांची सोय इत्यादींसह नागरी सुख सोयी करणे.
१८. कत्तलखाने आणि चर्मसंस्करणाचे विनियमन करणे.
इतर बाबी
१९. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या उत्पन्नाचे / महसुलाचे नवनवीन साधनस्रोत शोधणे.
२०. शहरातील गरीब / सामान्य जनतेला तातडीने वैद्यकीय सेवा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने प्राथमिक आरोग्य केंद्राची वाढ करणे. तसेच कर्करोग, हृदय विकार, डायलेसिस, मोठे अपघात इत्यादी खर्चीक ठरणाऱ्या आजारांसाठी उपनगरांत महानगरपालिकेतर्फे अद्ययावत रुग्णालये उभारणे.

२१. विभागीय स्तरावर नागरिकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सेवा आणि सुविधांमध्ये सुधारणा करून त्यांचे सुलभीकरण (Simplification) करणे.
२२. महानगरपालिका सेवा सुलभतेने व अधिक जलद गतीने उपलब्ध व्हाव्यात यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये माहिती तंत्रज्ञानाचा सुयोग्य वापर करणे / ई- गव्हर्नन्स.
२३. महिला सक्षमीकरण / सबलीकरण यादृष्टीने महिलांना प्रशिक्षण देणे व महिलांवरील वाढत्या अत्याचारांवर प्रतिबंध करण्याकरिता उपाययोजना, महिलांकरिता सार्वजनिक स्वच्छतागृहे व शौचालये, बेटी बचाव बेटी पढाव उपक्रम.
२४. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कार्यप्रणालीमध्ये सुधारणा
२५. प्रशासकीय सुधारणा
२६. सर्विस लेव्हल बेंच मार्किंग, संगणकीय प्रणालीमध्ये माहिती अद्ययावत करणे व नियमित Date Entry करणे
२७. निवृत्ती वेतन व निवृत्तीवेतनधारकांना देण्यात येणाऱ्या सोयी
२८. राज्य शासनाकडून येणे असलेल्या रकमा
२९. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालमत्तांचे संरचनात्मक परिरक्षण दुरुस्ती आणि पुनर्बांधणी (Structural Audit)
३०. आपत्कालिन व्यवस्थापन व सुरक्षा
३१. मालमत्ता कर व शासनाकडून प्राप्त होणारे वस्तू व सेवाकराचे अनुदान
३२. पर्जन्य जलवाहिन्या
३३. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालमत्ता
३४. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मंडया
३५. ज्येष्ठ नागरिकांसाठी उपक्रम
३६. दिव्यांगांसाठी विविध योजना
३७. वित्तीय सुधारणा
३८. बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा आणि परिवहन उपक्रमास अर्थसहाय्य
३९. कर्मचाऱ्यांना क्षमता वर्धीकरण प्रशिक्षण
४०. गटविमा योजना
४१. डिपार्टमेंट ऑफ बिजनेस डेव्हलपमेंट
४२. स्वच्छ भारत – स्वच्छ मुंबई अभियान
४३. पूर्व उपनगरातील इंजिनिअरिंग हब
४४. म्युझियम व संग्रहालयाबाबत
४५. एलईडी लाईटस (रस्त्यावरील जुन्या लाईट बदलून एलईडी लाईट लावणे)
४६. इज ऑफ डुईंग बिजनेस (Ease of doing business)
४७. ग्राहक तक्रार निवारण प्रणाली (CCRS)
४८. असल्यास, या व्यतिरिक्त इतर महत्त्वाच्या ठळक बाबी